

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 lit. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény:
Főpiacz, VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KAROLY könyvkereskedésében és a
szerkesztőségénél. Egyébutt a postahiva-
talok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petitorsórt 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
számbeli hirdetések, alkuszert a
legolcsóbb árért.
Bélyegdíj: minden beiratáért külön
30 kr.
„Nyilt-tér”-en megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.
Négy vagy bérmentetlennel beküldött
kéziratok nem vétetnek tekintetbe. —
Ugyanint a kéziratok nem adtnak
vissza.

Debreczen, október 20.

A mi kollegánk a „Debreczeni Ellenőr“ zokon veszi, hogy mi a hivatalnokok szavazatát „muszáj“ szavazatnak számítjuk be, s nem most hozza fel először például a „Debreczen“ szerkesztőjét, hogy az is hivatalnok és még sem korlátozza senki, hogy hová adja szavazatát. Volt már szerencsénk erre azt válaszolni mások is, hogy a „Debreczen“ szerkesztője politikai, de általában semmiféle más tárgybani meggyőződését — ha annak igazságát látja — nem rendeli alá semmiféle kényszernek, ellenben mint hivatalnoknak elég módjában volt és van igen sok hivatalársának gondolkodását, politikai elvi állását megfigyelni, s azoknál, kik a kormányt 364 napon keresztül szidják és a 365-ik napon rászavaznak, nem tulajdonítja másnak ezen rögtöni fordulást és ezen következtetlenséget, mint a kenyértöli elmaradhatás félelmének, melynek sajnosan intő példáját az 1878-ik évi városi tisztújítás alkalmával elég szerencsétlenül voltak, — a szabadelvű párt elnökének szavaival élve — testi szemekkel szemlélni. Nem zúgolódunk érte, a politika kerekerei forgandók, nem egyszer történt meg, és pedig itt Debreczenben is, hogy a mi ma bűnök tartott, holnap erénynek nyilvánították, mi láttuk már mikép separték ki a városházából a bécsi kormányral rokonszenvező hivatalnokokat 1867-ben s hogy foglalták el azok helyét Magyarország önállóságának hívei, s később 1872-ben miképp vettek be maguk közé az ugynevezett Deákpártiak közül néhányat, hogy aztán ezekbe t. i. e

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

Társadalmi bogarak.

III.

A m a m a.

Igen a mamának a tulajdonképeni hivatalosa akkor kezdődik, mikor már eljött az ideje, hogy a „nagyságos kisasszony“ férjhez menjen. Eddig jó volt minden, gond nélkül élhettek, de most kezdődik már a komoly dolog, staffingunkészítés, jó tanácsok a „nagy ut“-ra, háló kivetés, háló behuzás, kémszemle, ügyes beszéd, oh ez mind a mama hivatásához tartozik.

Mert a „nagyság“ kedves mamája büszke ám a leányára, hiszen nincs annak párja — ő szerinte — hetedhét országban sem. Olyan leányra, a ki oly szépen tánczol s oly érzéssel játsza az „Apáca imáját“ s a ki oly szellemesen (?) cseveg még a fiatal mánásokkal is — a kik tudvalevőleg nagy arszlánok — bizony büszke lehet a mama. Nem is adná oda Fruzináját holmi ütött-kopott hét szilvafás nemesnek, mert hát az lehet becsteltes, takarékos ember, de ne tudja a „chic“-et, meg a „bonten“-t, már pedig kérem alacsony olyan időket élünk, mikor kell az „urat adni“ s az a fiatal ember, a ki az „r“-t nem pattogtatja s nem szereti a lo-

nehányba Tisza Kálmán kedvéért beolvadna, 1878-ban egészen kiszorítsák az ország önállóságát, függetlenségét óhajtó hivatalnokokat.

Ezek megtörtént tények t. collega, s ezen tények nem igen batorithatják fel a hivatali fizetésből élő s különben is elég bátorsággal nem bíró szegény városi hivatalnokokat, hogy meggyőződésüket vigyék a szavazási urnához.

Még nagyobb a nyomás az államhivatalnokokra, azok közül is többet ösmertünk, kik a függetlenségi elveknek hívei, de azért mindig a kormány jelöltjére adják szavazatukat, és nem csudálkozunk rajta, hiszen már 1873-ban Asbótot azért bocsátották el a miniszteriumtól, mert önálló meggyőződésének hangot mert adni, 1881 tavaszán azért helyezték át Budapestre más helyre esalados két miniszteri hivatalnokot, a miért elég bátrak voltak a függetlenségi párt értekezletén részt venni. A folyó év nyarán Szatmárban azért csaptak ki egy államhivatalnokot, a miért függetlenségi párti jelölre adta szavazatát, hiszen ezelőtt csak néhány nappal azért tettek el innen egy különben közkedvességű hivatalnokot, mindnyájunk jó barátját, mert volt bátorsága kormányának nem tetsző, de igaz tényeket megírni. Bizony t. collega ezek a példák is csak azt mutatják, hogy az államhivatalnokok nagyon is erősen vannak gátolva gondolkozásuknak tettségük szerinti nyilvánításában, és ezek nem azt mutatják, hogy a pressió nem létezik, hanem azt, hogy oly nagy mérvben létezik, minő mértékben a Schmerling rendszer alatt sem létezett. A megtörtént tényeket lehet ugyan ignorálni

az „Ellenőrben“, de nem a való-
ságban.

A függetlenségi párt idealismusa: — Magyarország önállósága, függetlensége — épen ellenkezőleg mint a t. collega állítja, nincsen bemooskolva, de ha belehetne mocskolni, azt semmi esetre sem az a párt tenné, melynek ez az idealismus mindene, mely párt ennek az idealismusnak megtestesítésére fekteti Magyarországot jövőjét, hanem azon párt, mely Magyarország függetlenségét, önállóságát csakis ideálnak, csakis képzeltnek hiszi, az a párt, mely egyedül csupán Béctől és Tisza Kálmántól várja a jobb idöket és jobb viszonyokat.

— Szép kilátás. A pénzügyminiszter számítása szerint a jövő évben 25 millió deficit lesz, ha ugyan nem több.

— A pénzügyminiszterium működésének története az 1878—1881-diki országgyűlés alatt című terjedelmes füzet osztották szét a képviselőház tegnapi ülésén. A 98 oldalra terjedő füzet a pénzügyminiszterium ez időbeli főbb tevékenységéről ad kimerítő képet.

— A delegáció tagjainak megválasztása iránt Tisza miniszterelnök a holnapi ülésben tesz előterjesztést egy a képviselőháznak, mint a főrendiháznak, a királyi kéziratok benyújtása, vagy esetleg szóbeli jelentés által.

— Az államköltéséget tárgyalását újabb megállapodás szerint elhalasztja a pénzügyi bizottság addig, míg a delegáció üléssei véget érnek, miután valószínű, hogy a pénzügyi bizottságnak több tagja a delegációba is kijelöltetik.

És másnap, mikor eljön a báró, ugy találja, hogy az ő boldogsága e családhoz van fűzve, még ő tartja szerencséjének, ha udvarolhat a nagyságnak s börtökölki megereztetni egy gyöngye szerelmes frázist . . . Fruzina mosolyog . . . Niki el van ragadtatva, térdre borul . . . A mama belép, „csábító“-t kiabál s a megijedt szelodon csakhogy helyre hozza a hibát — megkéri imádottja kezét . . . A felhős ég kitisztul s e percztől fogva Niki báró Fruzina ő nagyságának „boldog“, de senkitől sem irigyelt völegénye . . .

Néha azonban sok akadálylyal kell megküzdeni, de azokat — még ha egyegy chinai kőfal volna is mindenik — szépen elsimítja a mama.

Mikor aztán a kiszemelt völegényrel megtörtént az esküvő, a mama elmondja tubiczájának a „jó“ tanácsait, melyek közül egy párt elmondok:

1. §. Férjének soha sem mondja, hogy szereti, mert ő csak dicsekednék ezzel.
2. §. Ha férje valamit nem akar, könyezzen vagy színleljen betegséget, ez a legjobb orvosság.
3. §. Ha látja, hogy férje másoknak is udvarol, udvaroljon magára is magának, ez észre téríti őt.
4. §. Általában keveset törődjen azal, a mit férje háson kívül tesz, talál maga szórakozást benn a házban is.
5. §. Ha férje nem akar valamit

Földmívelés-ügy.

A mezőgazdasági foglalkozás, széd és nemcs hívatás! A mezőgazda az, ki bármennyire legyen is jövedelme, a termény árak gyakori változásánál fogva ingadozásoknak alávetve, még a legrosszabb kelendőség mellett is, legalább önszükséglete tekintetében biztosítva van, mihez ha még hozzá vesszük azt is, hogy a mezei ipar termékeit senkiesem nélkülözheti, s hogy e foglalkozási ág a legtekintélyesebb értékeket szolgáltatja: beláthatjuk, hogy a föld iparában birja, minden nemzet azon foglalkozási ágát, melyben erőit, tökélt bizottsággal helyezheti s melyre a legnagyobb gondot és figyelmet fordítani utalva van. Azonban jegyezzük meg, hogy a mily valók a fentebbi nemzetgazdasági igazságok; épp oly igaz és valóság az is, hogy egy foglalkozás sines annyira alávetve az egyéni és időjárási viszontagságoknak, elemi csapásoknak, esetlegességeknek stb., mint épen a mezőgazdaság.

Tudjuk, hogy őstermelési czikk, főleg a gabona termelés, mely az ötvenes években annyira lábra kapott s mely oly kinos nyomokat hagyott maga után a nemzet mezőgazdasági életében, — az összes feltérhető s szántásra alkalmas területeknek, az állattenyésztés rovására történt — kizsárolásával, hogy ma már egyesek, sőt egész vidékek belátják, hogy ez állapot tarthatatlan s végeredményében koldusbottal jutalmaz, különösen belátták ezt nagy birtokosaink, hol az okszerű vetés-váltás, a tulságos és egyoldalú gabonatermelést szabályozza, s takarmány termelésnek s közvetve az állattenyésztésnek is juttatván tért, mely jövedelmében biztonság, nagyobb és eredményeiben áldást-hozóbb, mint a gabona termés, melyet megsemmisíthet a fagy, a jégeső, a rozada, üszög stb. — De ha kérdeznék az oly értelmes gazdáktól, kiknek jelszavuk paródiál a hadviselés feltételeihez kötött három főtényezővel, t. i. pénz, pénz és pénz, azaz a jövedelem biztos forrása a buza, buza és harmadszor vagy talán negyedszer is búzával; mondom, ha kérdeznék, hogy daczára a beléjük rögzött ezen — ugy szólván — gonosz jellemnek, minő eszközöket tettek azontul, hogy minden szűz földet elfoglaltak a gabonatermelésnek — ezen nemzetgazdasáitilag nálunk valóban legfőbb — de nem egyetlen —

tűrni, mondja oda neki bátran kihívólag: maga kezd „kiálhatatlan“ lenni. Ez biztosan hat.

6. §. Ha férje nem akarja fürdőre küldeni, czirogassa meg a doctor arczát s ő segiteni fog a bajon.

7. §. Ha férje nagyon szereti s valomásokat tesz, mondja, hogy „unalmas“; így a férj elismeri, hogy rabszolgája, s meghunyászkodik.

8. §. Leánykori éveire gondolva könyezzen, ez figyelemztetni fogja férjét arra, hogy mennyire lekötözöttje ő magának.

És így tart ez tovább a végtelenségig.

Minden apróságra van a mamának tanácsa, mondanivalója és hogy Fruzináját ezeknek sarkigazgatásról meggyőzze, azt szokta felhozni, hogy: én is úgy tettem, igaz ugyan, hogy a nagyságos ur maga ugrott ki édes felesége miatt ez árnyékvilágól, de hát megmaradt a vagyon, s az utóégre is nem tudja meg senki.

Különben a mama szintén érzélgős s ő is szivese eleveleg leánya udvarlóival, a tanácsos urat pedig, a ki „házi barát“ volt még „boldogult“ — így szokta hívni, — férje előtt, mindenkor szivesen látja s itt-ott, a hol épen kelt is használja a maga vagy leánya érdekében.

Ij. Vácza Mihály.

sjáték
október 19-én megtartandó
nyire 500.

5000 forint.
2500 forint.
2000 forint.

ipar, arany- és ezüst-
se folytán készpénzben is
budapesti lóvásár eme-
ndó lóvásár és lóárverés,
val fog megtartani.

Budapest.
(356.)

lás.
a levő épületekkel és vele
Ertekezni és ajánlatokat
nál.”

Olcsóbb
mint bármely
keserűviz.
Gyengén old.
Bármily koros egy-
nek használhatják.

Hírtározottan ár-
talmatlan utasítá-
sok, melyek egy-
szersmiud számos
szak-körnek ezen
lapdacok hatása és
ártalmatlansága fő-
gyógyszertárakban in-
gyszereszt fiele schwei-
yannak, 50 szem ára
labdacost tartalmazó
fehér keresztet és eb-
mil és Vecsey Viktor
(359.)

Házassági
ajánlatokat nyerne-
k mindenféle állásu
urak és gazdag hölgyek azonnal a „F. r. i. g.
g. a.“ intézettől Berlinben, Bülowstrasse
102. (legnagyobb intézet) Atapszabály 20
levélbélyeg beküldése mellett küldetik.
(354.)

termény tökéletességére, vagy annak nemesítésére; azt nyernők válaszul, hogy „bizony semmit.”

E tekintetben az 1873. évi rozsa pusztítás általánossága rázza fel gazdáinkat lethargycus álmaikból; az ezen csapás okát kutató számos értekezés, vitaközös, mely a gazda közönséget szóval és írással a vitaközös mezejére szólította s hordozára a sok kétes, ellentmondó érvelés, állítás és bizonyításnak jó eredménye az lett, hogy a hazai földművelés ügye évtizedekkel lett előbbre vite, dacára, hogy elismertük, miszerint a rozsa ellen teljesen biztos óvszer nincs, de hatalmunkban van a megelőző gyógyomd alkalmazása, mely a földművelés alapigazságait tárgyszó dolgok, ész és természetű alkalmazásában rejlik. Ekkor lett a tulajdonképeni pontosság tulajdonitva a vetőmag nemesítésének, a mag felrissítésének, — mely végeredményeiben mindég és mindenkor kedvező s a gazdai fáradságot jutalmazni hivatva van.

Azért nem lesz talán felesleges, éppen a jelen pillanatban felsorolni azon módozatokat, melyek szem előtt tartása, a jövő évi termés biztosítására vezet.

Ha tudjuk, hogy az állattenyésztés csak úgy és akkor fizeti ki magát, ha lehető tökéletességgel jó tulajdonokkal felruházott állatot tenyészünk, mely fajta tulajdonaival; hozzá kötött igényeinket kielégíti; ha az állattenyésztés terén az egyedek folytonos kiválasztásával képesek vagyunk egy kis állandó tulajdonok és sajátosságokkal felruházott törzset évek hosszú során át létesíteni, mely pl. a juh tenyésztés terén mint törzs nyáj szerepelt — hivatva van a többi nyájokban hiányzó jó tulajdonokat és sajátosságokat átörökíteni és meghonosítani; ha tudjuk, hogy csak kitűnő tenyésztés egyedek ivadéka képesek az ősök tulajdonait számunkra biztosítani: kérde, hogy hát a növénytermelés terén, az egyedeknek oly gondos kiválasztása, ápolása és fejlesztése, mely a meglevő vagy hiányzó jó tulajdonokat akarjuk tökéletesíteni vagy létesíteni, nem-e oly hálás és kedves foglalkozás, mint az állattenyésztés emelése és nemesítése, sőt kellemesebb sokkal, mert kevesebb idő és tökével vagyunk képesek azt eszközölni? Igen is hálás, és kellemes foglalkozás; és csakis a gazdákon áll, hogy ezen eszközölések, még a legtöbb nagy uradalmat is beleszámítva — nem vitetnek keresztül.

Tudjuk, hogy ha korán teljesítjük a vetést, annak fejlődésére mindazon tényező, melyek a kikelés és növényre kedvező befolyással bírnak, inkább rendelkezésre állanak a gazdának, mint november közepén, midőn a hideg és sokszor téli időjárás még a csirázást sem engedí végre menni. — A korai vetéssel képesítve van a gazda, a netalán szükséges pót sőt esetleg az új vetéseket is idejében eszközölni, annyira, hogy a 10—14 napi kikelés és fejlődési idő alatt gabona vetését, minden káros utóhatás nélkül ismételtén végezheti. Tudjuk, hogy a korai vetés előnyeinek fogva a növényzet képes teljesen kifejlődni, megbokrosodni s a tél eleibe teljesen fejlett s megerősödött állapotba lépni. Ez pedig óriási előny, mert vetőmag ekkor kevesebb kell, mi szinte nagy fontossága, nem csak a nagy, de a kisbirtokosoknál is. Mert ha holdanként 13-szoros Garrett-féle géppel. 1.20 hltr. helyett 75—80 liter mag elegendő, ez holdanként 45—50. liter magkimelés mi 100 hold öszivetést véve 40—45 hltr tesz ki, feltéve, hogy tökéletes, fejlett és súlyos búzát alkalmazunk vetésre, ez uton 400—450 frot vagyunk képesek megtakarítani. De vegyük tekintetbe az időjárási szélsőségeket, melyek ekkor a gazdát folyton háborgatják; a munka árát, mely ily időben mindég és folyton a gazda kárára változik; a rövidebb napokat: beláthatni hogy első és legfontosabb a következő évi aratás sikerére a korai vetés eszközölése.

A magyar Kanahának az alföldnek eddig szanalomra méltó sorsa volt. — Tavol a világ piacoktól, nyáron kiapadó folyói, ősszel, télen és tavaszkor feneketlen sáros utai, mind oda kényszerítették, hogy saját természetben fuldokolva, nem hogy áldásnak tekintette volna a bőtermést, de irtózott tőle; irtózott a gondlattól, hogy mind ez nyakán vesz. De ha ismét jött az inség, akkor az éhen halás veszélyének volt kitéve, mert nem voltak közlekedési utai. Pedig ma már mindenki tudja, hogy ezek a nemzeti vagyonsodás leghatalmasabb emeltyük, mert a jól rendezett közlekedés — miként Széchenyi mondá — emeli a birtok becsét, föléleszti, mert jutalmazza a szorgalmat, sok-

szorozza a jövedelmet s ez által gazdagabbá teszi a nemzetet.

A tapasztalat mutatja, hogy országok és vidékek jövéte, mily szoros viszonyban áll közlekedési eszközeik számával és minőségével.

És éppen ez az, mely örömmel tölti el minden honfi keblét; tudva azt, hogy a természet meg áldotta hazánkat, mind három országának gazdagságával; a viszonyok alakulásával kereskedelmi és forgalmi eszközeink oly állapotban vannak, hogy a magyar termény most már nem kénytelen azért, mert magyar — Trieszt dédelgetése végett vagy itthon maradni, vagy drága áron — idegen vasuti politika miatt szállítani a tengerre; nem kénytelen, mert Fiume világ forgalmi fontossága el van ismerve; el van és el lesz látva mind azokkal, melyek világra szóló jelentőségüket nem szavakkal, hanem tényekkel hirdetik.

Hogy pedig a legfőbb termelési cikkek a gabona oly állapotban szállították a tengerre, melynek fogva egyszerre a szükségletek kielégítésére, a felhasználásra alkalmatossá tételük: nemzetgazdasági igen kívánatos, hogy az annyi dicsőséggel folytatott liszt ipar, ernyedetlen virágzásban maradjon. A magyar liszt dícsérettel állja meg helyét a külföld piacán, mint eléggé mutat azon örvendős tapasztalat, hogy még minden kiállításokon kitüntetésben részesült s a hány magyar malom képviseltette magát a világ versenye, ugyanannyi koszorút hozott onnan haza; minél fogva önámítás nélkül hihetjük, hogy a magyar lisztre szép jövő vár. Buzánk, főleg az alföld ös erejtő gazdag talajában termelt, köz elismerés szerént a legkitűnőbb minőségű s a többnyire száraz arató időszak forró napsugaránál teljesen kifejlődött és megérett szem miként illetékes szakértők állítják — az ő finom héjával, kökemény üvegszerű tömörségével, különösen alkalmas hideg dara készítésre s okszerűen kezelve oly lisztet szolgáltat, melynek aranyárga ragyogása mellett, a németországi gyártmány szürke és kékes színben tűnik fel, az orosz pedig éppen messze marad mögötte. A vegytani elemzések nem kevésbé előnyére ütöttek ki a magyar őrleménynek, melyben a chemicusok, más országok lisztjeinél sokkal kevesebb vizet és keményítőt, ellenben jóval több sűrű tartalmat találtak s homok és föld részektől, az őrlési műtét alatt rendkívül gyakran végezhvinni szokott tisztogatások folytán — különösen tisztának találtak. Lisztünk jó hírneve tehát annak is tulajdonítható, hogy a magyar müalmok feltű mulhatlan tisztasággal járnak el az őrlés körül s minden gondot gyártmányaik jósa és szépségére fordítanak; s szigorúan megtartják azon elvet hogy szárazan és hidegen őrölnek; mi által a lisztet lehető legtartósabbá, s a tengeri út kiállítására épp oly képesé teszik, mint a francziák a magukéit, kik pedig e műtétet mesterséges szárítás által vizsík végezhv, a mi aztán őrleményeik erejéből és szaporaságából természetesen sokat levon.

Szobonya Bertalan.

Egy kis történelmi emlék.

A Vértéstől Debreczen felé vezető országuton, a debreczeni cserének Vértés felől eső szélén, emelkedett helyen fekszik a „Ludas” nevű csárda. Derék földszinti épület, cserép fedéllel, téglá oszlopsorral, hosszú tornáca téglával van falazva, talaja szinte téglával kirakva. A tornác előtt gyönyörű parupli akácfa-sor díszlik, hatalmas tölgyfa korláttal védve a történéthő sérülések ellen. Az udvar tágas, széles, de — minthogy szükség nincs rá, — kerítésben, fehérre meszelt falu, cserép fedelű derék állással, jó karban tartott jó vizű kuttal. A csárda épület kívül belüli teher és tiszta mint a pohár; vendégszobái nem igen tágasak, de elég lakályosak. A jelenlegi korcsmárosné, — ki, mint maga állítja, már 19 év óta lakik itten, — egyszerű, de jó magyar fajta asszony; kevés beszédű, de illedelmes, úgy maga mint környezete tiszta, szolgálatkész, étele, itala izletes. Szóval ez a csárda az utasnak s jószágának igen alkalmas pihenetető hely. Látogatja is sok vendég, mert érdemes rá.

A Ludas csárdát sokan ismerik, de — úgy hiszem — azt már kevesen tudják, hogy ezen csárda mikor épült. E tekintetben mindenesetre leghitelesebb adatot Debreczen város híres levéltára szolgáltat; azonban a levéltáron kívül van — vagy is helyesebben szólva volt — még egy kis emlék, mely ezen csárda építésének idejére világot vet.

A régiebb épület leégése előtt — mi történt 1863-dik évi január 15-dikén (a mint a jelenlegi és akkori korcsmárosné mondja) — a tornáczon, az épület külső falán, a konyha ajtótól (befeled menve) jobbra fel volt szegezve egy epitaphium-szerű keretbe foglalt fatábla, ezen fatáblába volt véve a következő időjelző (chronosticon) latin vers:

HaeC nova strVXerVnt patres, seD parta tVerl
HovVM, pars et opVs posterItal Is erIt.

Ezen versnek M, D, C, X, V, I idő jelző vagy számot jelentő betűit összeállítva, kijön: MDCXVVVVVIII azaz 1644.

Alig lehet kétkedni felőle, hogy ezen tábla, illetőleg a táblába vésett ezen időjelző latin vers az épület építésének idejét jelezte, és épen ezen oknál fogva tartott az épület tornácán.

En ezt a verset, mint curiosumot, debreczeni deák koromban, legációba érve járván, (1840—46) de aztán is nagyon sokszor olvastam, sőt le is irtam; arról tehát, hogy a vers szavai ugyanazok voltak, mik fentebb láthatók, kezezkedni melek; de hiszem azt is, hogy többen vannak velem egy koru iskolát végzett egyének, kik a fent irt versre emlékezni fognak.

Megkísértettem magyarra is (bár nem igen szerencsésen) lefordítani ekkép:

„Építék az apák, de mit ők alkottanak
ujból,
Gond — és munkával tartsa fen azt az
utód.”

Az előbbi épület leégésének és újból építésének elejét pedig versben így jeleztem:

„Porrá égett nyolczszázhatvanharmadik évben.
Ujra felépíté Debreczen a romokat.”

Az általam faragott magyar versekről nem szólok, azok sem mint fordítás, sem mint eredeti. A bírálókat ki nem állják, hanem az eredeti latin verset illetőleg bátor vagyok azon nézetemnek adni kifejezést, hogy nem tenne tisztességtelen munkát akár Debreczen város tekintetes tanácsa, akár a Ludas csárda mostani derek bérlője Nagy János ur, ha azt egy új táblán régi helyére a tornácra kifüggesztené, mert azon vers, habár nem nagy értékű is, de mindenesetre történelmi emlék.

Diószeg, október 18.

Szabó János.

A képviselőház ülése október 19-én.

Elnök: Péchy Tamás. — Jegyzők: Rakovszky, Boross, Duka.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza, Szapary, Trefort, Pauler, Bedekovics, Szende.

A múlt ülés jegyzőkönyve felolvasatván, hitelesítették.

Elnök bemutatja gr. Teleky Sámuel maros-tordamegyei képviselő megbízó levelét, mely az állandó igazoló bizottsághoz utasítottatik.

A bejelentett kérvények a kérvényi bizottsághoz utasítottatik.

Tisza Kálmán kéri a házat, hogy válaszolja meg a holnapi ülésben a Deák síremlék országos bizottságának tagjait. A ház az indítványt elfogadta.

Az I. bíráló bizottság részéről id. gr. Ráday Gedeon jelenti hogy a bizottság Hollósy Károly és Pázmándy Dénes képviselőket igazolta.

A IX. bíráló bizottság részéről Andaházy Pál jelenti, hogy a bizottság b. Szentkereszty Bélát igazolta.

A kérvényi bizottság előadója Berzevicy Albert bemutatja a bizottság jelentését, e kérvények 2 dik sorsjegyzékéről, melynek tárgyalása szombati ülésre tűzött ki.

A számvizsgáló bizottság benyújtja jelentését a ház szünet alatti számadásairól, mely ki fog nyomtatni és kiosztatni. Dacsó Pál az összeférhetlenségi bizottság tagja leteszi az esküt.

Az indítvány-könyvben bejegyzés nincs. — Az interpellációs könyvbe be van jegyezve Szily László interpellációja a földművelési miniszterhez az állami mének elhelyezése tárgyában. Az ülés végén fogja megtenni.

Következett a napirend. Szapary Gyula gr. pénzügyminiszter előterjeszti exposéját.

Végül Szily László terjesztette elő bejelentett interpellációját.

Legujabb.

A találkozás a muszka és osztrák császár közt, mint újabb jelentik, csak tavasszal fog megtörténni.

A találkozásnak e hó 2 dikán kellett volna megtörténni, a csárné kívánságára azonban elhalasztották. Másnap kiderült, hogy a Pétervári melletti hidat aknázták.

E hirre iszonyu rémület támadt Pétervárott, míg fel nem fedezik a hadügyminiszteriumban, — hogy a titokteljes akna már a hid építésénél, a hadügyminiszterium rendelkezése stratégiai célból (?) lett készítve.

A rémület szünőben volt és ujra megnyugtatta néztek a csár elutazása elé.

Ekkor egy második hidat ismét aknáztak fedezték fel, mely szintén stratégiai célból építetett, de melyet a nihilisták dynamittal töltöttek meg és mely a hidat adott pillanatban bizonyára levegőbe röpitette volna. Erre aztán a csár elutazása elmaradt.

UJDONSÁGOK.

* A novemberi előléptetések alkalmából a városunkban állomásozó tisztetek közül is lesznek néhányan előléptetve. Így: Ugrodovits Ödön alezredes ezredessé lesz előléptetve.

* A mérnöki hivatal figyelmébe. A mester-úfeza végén levő szőlőkertnél nagyon is használt uton van egy hid, az az csak volna, ha t. i. be volna dezakva, de hát a deszka hiány miatt egész nyáron nem lehetett használni. Most miután az esős évszak bekövetkezett, már kerülni sem lehet. Nem lenne szives a mérnöki hivatal ezen hidra egy kis figyelmet fordítani s azt járható állapotba tétetni? Többen.

* A pajta felverések napirendjében vannak szőlős kertekben. A betörők nagyrészt elcsúpi a rendőrség. — Tegnap két leányt csíptek el, a mint fényes nappal, nagy bátorsággal láttak a művelőthet.

* Új tag lép ma fel a színházban: Eöry Gusztáv, a népszínház volt tagja. A színe kerülnél „Clarisse” főbb szerepeit Danecz Nina, Eöry Abonyi, Somló, Halma y fogják játszani.

* Miniszteri rendelet. A belügyminiszteriumnak értesére esett, hogy a helyhatóságok nagyrészt miniszteri engedéllyel nem bíró egyéneknek is az előadások és mutatóanyag tarthatására szóló engedélyt ad. Ezen szabálytalanság megszüntetése végett a nevezett miniszterium a hatóságokat is utasította, hogy kizárólag miniszteri engedéllyel ellátott egyéneknek adjon csupán mutatóanyagok helyhatósági engedélyt.

* Státárium. A bel-és igazságügyi magyar királyi-miniszterek által egyetértőleg engedélyezték, hogy az Arad megye területére nézve folyó évi augusztus hó 2-iki rendelettel kihirdetett rögtönbírósi eljárás, a rablókat, ezek büntetésüket és orgazdait illetőleg, az akkor engedélyezett egy évi időtartamra Arad város területére is kiterjesztessék.

* A fecskék késedelmeznek. Erdékes jelenség, irják országszerte, hogy a fecskék dacára a korán beköszöntött hűvös őszi időknek, még mostanáig sem hagytak el beuntnéket. Így a Duna és Tisza vidékén mindenfelé még számos fecskét lehetett látni egész a legutóbbi napokig. A fecskék egész rajjal vigan csapongtak szanaszét, hajbaszva a rovarokat, melyek közül főleg a hét derekán deltatánként az ugynevezett musliczák beláthatlan tömege röpöködött a levegőben. A fecskék ezen késedelmezése annál feltűnőbb, mert a vadludak, melyek inkább kibírják a zord időjárást már hetekkel ezelőtt vonultak el fejeink fölött.

* Szájkosár emberek számára. Egy olaszországi lap írja, hogy egy nagyobb város polgármestere, ki egyszerűen mind nagy szőlőbirtokos, a szüret alkalmával szájkosarat tétet munkáira, nehogy szüretelés közben szőlőt egyenek. A kormányának ezen eljárásról már tavaly volt tudomása, de a polgármester még mindig hivatalban van.

* Szagos újság. Massachusetts államban egy idő óta új hirlap indult meg.

némelynek ros gyanán biztosítják dent el fogtöknek mi küldhessene

* A gát az erlő ki most Bé nyulékonyas bórét egész annyira ki karján, szó volna, mind ten Prágába örág produ

* Tör A törkölybő gáz is lehet nyertet vilá a retortákba dig kitűnő A Duna job réig annyi dapestnek v gendő lenne

* Hay háromezer melynek ka ber 10-én, napján, há szükségét sz mekkel bírő adandók

* Vihá Említettük nyugoti része Nemetország dühöngtek. éreztek a sz kor egész ha tudósítójukt a szombati távirat, a táv vetkezésben.

ban dühöngő ledöntött egy a kultúrosok több közt elv jét, úgy hogy lehetett látni. tak az épület wichi királyi bolásokat tett lenes épületet friariban s W megölt a viha sérülést szeny hullások stb. gyulásukhoz nagy psztítás ban, azonkívül Birmindhamba 10 órakor volt tette le a törv omladékok sok egy asszonyt Burnhamban Cambridgeben ttnn ültette ep tette, míg 45 m tak rá, Darlin Oxfordban me s egy találtak gol mérföldnyi négyzetóra korolt. Az okt Nemetországba így Cuxhavent el. Bremerhav 800 háziállat Leudenben a utott, s négy deburgi mérés alatt 2310 mé tehát 19 néme

* Szere minden eszten hány szenvedé nevezetesen D szatra és még vel. A napokb drauczi erdőbe annyira kedve mas vaddisznó

* Egy k lelhetlen szigor esuvadlói főerd állami erdősege káló körutat vadlói lakost é pason érte. Az eát megtagadta akarta zálogoln Erre az erdősz hogy az ember látván a fu, ba s sebet ejtve r vére, zajra s lői lakos jött a köcsira téve a

Adress 1881
253
A 2. oldal utca

Ujabb.

alkozás a muszka és oszt...
között, mint ujjabban...
sak tavasszal fog meg...
alkozásnak e hó 2 dikán...
na megtörténni, a csárné...
a azonban elhalasztották...
derült, hogy a Pétervár...
alá volt aknáva.
re iszonyu rémület támadt...
míg fel nem fedezik a...
szteriumban, — hogy e...
akna már a hid építésé...
ügyminiszterium rende...
atégiai czélből (?) lett...
ület szünőben volt és...
ugtatva néztek a csár...
lé.
egy második hidnal is...
fedeztek fel, mely szín...
ai czélből építettett, de...
i hiliták dyna...
öltötték meg és...
at adott pillanatban bi...
regőbe röpitette volna...
után a csár elutazása

ONSÁGOK.

emberi előléptések al...
rosunkban állomásozó tisz...
esznek néhányan előléptetve...
s Odön alezredes ezredessé...
női hivatal figyelmébe...
végén levő szőlőkertnél...
nált uton van egy hid, az...
ha t. i. be volna dezkáva...
a hiány miatt egész nyáron...
használni. Most miután az...
következett, már kerti...
enne szives a mérnöki...
dra egy kis figyelmet for...
arható állapotba tétetni?
a felferések napirend...
erteinkben. A betörök nagy...
rendőrség. — Tegnap is...
ptek el, a mint fényes nap...
ággal láttak a művelthez...
lep ma fel a színházban...
a népszínház volt tagja...
adó „Clarisse” főbb szere...
Nina, Eöry Abonyi...
a y fogják játszani...
eri rendelet. A helygy...
értésére esett, hogy a hely...
ze miniszteri engedéllyel...
nek is az előadások és mu...
ására szóló engedélyt ad...
nság megszünetelése vé...
nizsterium a hatóságokat...
y kizárólag miniszteri en...
egyéneknek adjon esu...
ra helyhatósági engedélyt...
m. A bel- és igazságügyi...
nizsterek által egyetértő...
hogy az Aradmegye te...
évi augusztus hó 2-iki...
ett rögtönbíróági eljárás...
büntreséseit és orgadait...
engedélyezett egy évi...
város területére is kiter...

k késedelmeznek. Ér...
jak országserzte, hogy a...
a korán beköszöntött...
a még mostanáig sem...
ket. Így a Duna és Ti...
nefelé még számos teci...
egész a legutóbbi na...
egész rajjal vigan es...
hajbászra a rovarokat...
a hét derekán delü...
ezett musziczák belát...
ködött a levegőben. A...
delmezése annál feltü...
ndak, melyek inkább...
őjárást már hetekkel...
fejünk fölött délnek...
emberek számára...
p írja, hogy egy na...
rmeistere, ki egyszer...
tokos, a szüret alkal...
fétet munkásaira, ne...
ben szöliők egyenek. A...
járásról már tavaly...
a polgármester még...
an.
g. Massachusetts al...
ny hírlap indult meg,

némelynek papirja egyuttal füstölő papi...
ros gyanánt is használható. A lap kiadói...
biztosítják az olvasó közönséget, hogy min...
dent el fognak követni, miszerint előfize...
tőknek mindig „váltakozó illatu lapokat”...
küldhessenek.

* A gummi ember. Így nevezi ma...
gát az erlbachi 32 éves Ha-g Henrik, a...
ki most Bécsben mutatja testbőrének...
nyulékonyágát. Többi között nyakának...
bőrért egész az orra felé húzza, és karján...
annyira kinyújtja, hogy körültekeritheti...
karján, szoval bőrért mintha kaucsukból...
volna, mindenfelé kinyújthatja. A mult hé...
ten Prágában a trónörökös előtt egy fél...
óraig produkálta magát.

* Törkölyből gáz. A „M. F.” írja...
A törkölyből száraz lepárlás által világító...
gáz is lehet előállítani, mely a közsé...
nyertett világító erejére nézve felülmulja...
a retortákban visszamaradó anyagból pe...
dig kitűnő frankfurti fekete festék készü...
l. A Duna jobb partja Téténytől Szt. End...
réig annyi törkölyt termel, a mennyi Bu...
dapestnek világító gázzal ellátására ele...
gendő lenne.

* Haymerle báróné férje emlékére...
háromezer forintnyi alapítványt tett...
melynek kamatai Bécsben évenként októ...
ber 10-én, mint Haymerle báró halála...
napján, három egyenlő részben három...
szükséget szenvedő, egy vagy több gyer...
mekkel bíró özvegyasszonynak lesznek ki...
adandók.

* Viharok Nyugat-Európában...
Említettük lapunkban, hogy a kontinens...
nyugoti részén, különösen Angliában és...
Németországban a napokban nagy viharok...
dühöngtek. Még az angol lapok is meg...
éreztek a szél pusztítását, mert míg más...
kor egész hasáb táviratokat hoztak saját...
tudósítójuktól s a „Reuterügyökség”-től...
a szombati számukban alig volt egy hasáb...
távirat, a táviró-vonalak megrongálása kö...
vetkeztében. Londonban a vihar legjob...
ban dühöngött szombat reggel 7 és 8 közt...
ledöntött egy sereg kéményt, s elvitt —...
a külvárosokban — egy pár háztetőt. A...
több közt elvitte egy fogház egész tele...
jét, úgy hogy a czeplákból a szabad eget...
lehetett látni. Szerencsére rabok nem vol...
tak az épületben. Blackfriarsban s a wool...
wichi királyi arzenálban szintén nagy rom...
lásokat tett; az utóbbi helyen egy ideig...
emes épületet mindenestül elvitt. Black...
friarsban s Woolwichban három embert...
megölt a vihar, többen pedig oly súlyos...
sérülést szenvedtek házősszeomlások, kö...
hullások stb. következtében, hogy felgyő...
gyulásukhoz kevés a remény. A vihar...
nagy pusztításokat tett a vidéki városok...
ban, azonkívül Wight és Jersey szigetén...
Birmindhamban a vihar szombat reggel...
10 órakor volt a legnagyobb, ekkor dön...
tötte le a törvényeséki épület tetejét. Az...
omladékok sok gyermeket megsebesítettek...
egy asszonyt és egy férfit pedig megöltek...
Burnhamban öt hajó szenvedett törést...
Cambridgeben a vihar megkímélte a Mil...
tnn ültette eperfát. Dunbarban azonban...
több hajót személyzetével együtt elmerít...
tett, míg 45 más hajóra még nem akad...
tak rá. Darlingtonban öt embert megölt...
Oxfordban megmértek a vihar sebességét...
s úgy találták, hogy egy óra alatt 63 an...
gol mérföldnyi sebességgel haladt, s egy...
négyzetlábba 42 fontnyi nyomást gyako...
rolt. Az október 16-iki vihar Észak...
Németországban is nagy pusztításokat tett...
egy Cuxhavenben több hajót süllyesztett...
el. Bremerhaven környékén több mint...
800 házállat veszett el. Bűsmban és...
Leudenben a villám két templomba bele...
ütött, s négy malmot elhamvasztott. Mag...
deburgi mérések szerint a vihar egy perc...
alatt 2310 métert haladt, egy óra alatt...
tehát 19 német mérföldet.

* Szerencsés vadászat. Csabáról...
minden esztendőben átszokott rándolni ne...
hány szenvedélyes vadász Aradmegyébe...
nevezetesen Drauczra, — vaddisznó vadá...
szatra és még eddig mindig jó szerencsé...
vel. A napokban Szeberényi István volt a...
drauczi erdőben vadászni, és a szerencse...
annyira kedvezett neki, hogy két hatalmas...
vaddisznót ejtett el.

* Egy község lázadásában. A kér...
lelhetlen szigoráról vidékszerzte ősmert...
pocsuvaldói főerdész, a feltüyeletére bizott...
állami erdőségekben mult hét folytan czir...
káló körutat tartván, déltájt egy pocsu...
valdói lakost és ennek 18 éves fiát fal...
páson érte. Az erdész zálogot kért. A por...
ezt megtagadta, s midőn az erdész meg...
akarta zálogolni, fejszéjével hozzá csapott...
Erre az erdész lött, s oly szerencsétlenül...
hogy az ember rögtön szörnyet halt. Ezt...
látván a fiu, baltájával az erdészre támadt...
s sebet ejtve rajta földre tiporta. A lö...
vére, zajra s birkóztatásra több pocsuval...
dói lakos jött a helyszínre, kik az erdész...
kocsira téve a község felé szállították. Ut...

közben mindtöbben csatlakoztak a menét...
hez, s mire a faluhöz értek, a tettesnek...
s több az erdészszel haragot tartó pórnak...
bujtogatására a tömeg a kiesira támadt...
arról a még élő erdészre lerántotta, —...
megtaposta, aztán lábánál fogvaát buzva...
éktelen zaj közt a falun meghuzolta, mi...
nek következtében az a szerencsétlen iszo...
nyu kinok közt meghalt. Erre a lakosság...
az erdészakra tört, azt kirabolta, az el...
nem viheto tárgyakat összetörte, aztán...
egy hordót fölfenekelvé, az udvaron bor...
zasztó orgiát csapott. — A fűlsiketítő zaj...
rombolás, szitok és átok csak naplemente...
után érte végét, midőn is a belabányai...
főerdész 19 fegyverezett erdővéddel a...
helyszínén megjelenvén, a faluban rendet...
csinált. Az ügyben a szelmecezi járásbíró...
ság tart nyomozatot, melynek e büntete...
sek nagyszámára való tekintetből — a va...
lósíntűleg hosszabb folyama leend.

* Ismét viziszonny. E szörnyű be...
tegségnek esett áldozatul Szegeden Meák...
Gyula rókusi gyógyszerész, a város egyik...
köztiiszteleiben álló buzgó polgára. Olebe...
ugyanis a mult hó 14-én krcszolásszer...
kis sebet ejtett kezén, melyet eleintén...
alig vett figyelembe, s mely végre is szo...
moru halálát okozta.

Színház.

(T. L.) Szerdán, okt. 19-én adatott...
Richelien első párbaja. Vigj. 3 felv...
Irták Bayard és Dumanoir. Ezt követte...
A varázshegedű, operette 1 felv. Zené...
jét szerző Offenbach Jakob.
E mindvégig élénken mulattató s...
igen ügyes helyzet komikummal bíró vig...
játék, a rozsz idő vagy talán a darab is...
meretlen volta miatt csak kevés közönsé...
get vonzott a színházba.

Krecsányiné (Richelien), elemében...
volt, élénkebb, kedvesebb s csinosabb Ric...
helient kivánni sem lehetett. Hódító paj...
zansága jelenetről-jelenetre nagyobb fu...
voret csinált, kiválóan jól sikerült azon...
jelenete, midőn anyósával ellenállást fejte...
ki, kalapjára ütve, távozik; szerepének e...
részlete valódi művészi mozzanat volt.

Foltényiné (Noailles hercegnő), da...
czára ferde világnézetének — szeretet...
reméltó mama volt.
Laczkó Aranka (Dianna), a félnék...
de később öntudatra ébredő hercegnőt...
helyes felfogással személyesíté.

Latabár (Maignon), kivált a többi...
szereplők közül már csak azért is, hogy...
míg a többiek korhílen roccó ültözete...
ben, tejkön parókával jelentek meg, ad...
dig ő természetes hajjal játszott a végig...
szerepét, melyet nem a legjobbban tanult...
be, mi leginkább a 2-ik felvonás csatta...
nós jelenetében volt feltűnő. E helyre —...
minthogy a dialogok gyorsan váltják egy...
mást — kiváló gondot kellett volna fo...
ditania, s így nem lett volna arra szük...
ség, hogy félszemmel feletyon a sugót...
leste. A kézelő huzogatása minden szalo...
nszerereben megrögzött szokássá vált e...
különbön kitűnő tehetségű színésznél.

N. Könyves Mari (Bellechasse bá...
róné), kitűnő szalon komikának bizonyult...
e mindenesetre tebenséges színésznő —...
egy látszik — teljesen szerepkört té...
vezett.

Végül még dicsérőleg kell megem...
lékezniünk Fenyéri (Bellechasse) és Kö...
vessy Saroltáról (Noce), kik kis szerepe...
ikre igen alkalmas erőknék bizonyultak...
A varázshegedű cz. operette-ben Csá...
tár volt az est hőse, ki a Mathien apó...
elbűvölt dalát elragadóan énekelte, úgy...
hogy a szép részletet a közönség egy...
hangu kívánatára, meg is kellett ismétl...
nie; e mellett szép drámai alakításával...
is felkeltette a figyelmet.

Sz. Némethné (Antal) és Halmayné...
(Georgette), csinos énektükkel ma is ki...
válóan megnyerték a közönség tetszését.

Tujvel János kivégeztése.

Az apagyilkoson tegnap reggel 7...
órákor hajította végre a bakó a halálos...
ítéletet.
A fásult nyugalom, melyben az el...
ítelt a tegnapi napot töltötte, az éj folya...
mán teljesen elhagyta őt. Míg a tegnapi...
napon belenyugodni látszott sorsába s kö...
zönszöly nézett sorsa elé, éjjel tájban nyug...
talankodni kezdett.

Ejfélt után meglátszott rajta a ki...
merültség. Meg megállt s néhányszor le...
ült az ágy szélére. éjjelt után lefeküdt s...
harmadfél óráig alndt.
Az örök azt hitték, hogy csak nyug...
szik s az égő gyertyák fénye elől akar...
menekülni; mert a pokrócczal egész fe...

jét betakarta. A fogházfelügyelő hozzá lé...
pett s lehozta fejről a pokrócot. Az el...
ítelt azonban ezt már nem érezte, oly...
mélyen aludt.
Három óra felé felnyitotta szemeit...
és szétnézett. Így maradt fekvé az ágyon...
míg egyszerre tompa ütéseket hallott az...
udvaron.

Erre felkelt és rémülettel nézett szét...
tudta, hogy kűnn az udvaron, alig tiz-ti...
zenöt lépésnyire a siralombház ajtajától, a...
bitófát állítja fel a bakó.
Egy ideig némán halgatta a tompa...
ütéseket, de fokontint növekedett izga...
tottsága. „Az akasztófát állítják fel!” hör...
gé fuldokolva, s haját kezdé kezével tépni...
Letült ismét, majd felugrott s kétségbeave...
a fal felé haladt s odatamasztotta fejét...
De ez csak néhány pillanatig tartott; a...
kétségbeesés még jobban erőt vett rajta...
s a fal mellett álló szekrényhez kezdte ma...
gát verni, úgy, hogy két börtönör kény...
telen volt megfogni s elvezetni ismét szé...
kére.

Reggel hat órákor érkezett meg...
Kis-Váczról sógora, s ennek felesége Tuj...
vel 16 hónapos kis fiával. A fegyház ud...
varára bebocsátották őket s a gyermeket...
az őrszobába vitték, de nem bocsátották...
apjához.
A fegyház udvarán egymás után...
gyülekeztek a bizalmif érffak, kik között...
Váczról jött, az elítelt illetőségi helyeről...
mint ezt az előjárasi szabályok rendelik...
A katonaság a belső kis udvarban, melyet...
egy nagy kapu választ el a fogház tulaj...
donképi udvarától, állott fel. Az ügyész...
ség tagjai, a törvényszék kiküldöttel szin...
tén a nagy udvarban voltak, míg a belső...
udvar kapuja megnyílik.

Benn a siralombházban az elítelt kissé...
nyugodtabb lett, midőn az akasztófa fel...
állításának munkáját többé nem hallotta...
Áldozni kívánt s a lelkész megáldoztatta...
Két percczel hét óra előtt figyel...
meztették, hogy indulnia kell. Merveen maga...
elé nézett s hagyta magát vezetetni a...
lelkész által, a ki jobb karján fogta. A...
katonaság a siralombház ajtajával szemben...
szétvált és sorfalat nyitott.

Midőn az elítelt, halottsápadtan, ki...
lépett a kütszöbön, első tekintete a vele...
szemben álló akasztófára esett. Lesütötte...
szemeit és megingott, miközben a lelkész...
a feszületet tartotta elébe s azt az elítelt...
megoskolta. Így haladt a szomorú menet...
halottf esendben a katonaság által képe...
zett négyzetű terre, a bitófa elé. Itt hát...
fordították Thujvelt a bitófa felé és...
felelvastatott előtte az itélet.

Az elítelt dermedten hallgatta végig...
az iféletet, arca fásult volt s nem rendült...
meg még akkor sem, midőn az ügyész e...
szavakat kiejtő: „Átadom az elíteltet a...
bakónak!”
Kozarek és segédei erre előléptek...
a bitófa mögött és gyorsan megkötözték...
Tujvel kezeit és áthúzták a kötelet lábain...
„Beszélni akarnék!” mondá az eli...
telt, mi közben a bakók e munkájokat...
végezték.

Senki sem felelt. Még egyszer ismétlé...
az előbbi szavakat, mire a lelkész azt...
mondá neki, hogy beszélhet.
E közben megragadták a bakó le...
génye s odavezették a bitó léposzözte...
elé, melyre felemelték. Itt a legfelső lép...
csőn, midőn Kozarek már fent volt a lét...
rán, mely a bitófa hátához volt támasztva...
s már az elítelt a bitófához volt állítva...
ismét megszólalt:
„Pardont kérek!”
Az ügyész kezével tagadólag intett...
Erre az elítelt meglehetősen hangosan e...
nehány szót mondá:
„Isten áldja meg önöket, jó embe...
rek. Köszönöm irántam való szivessé...
güket.”

Alig ejtette ki az utolsó szavakat...
feje lehanyatlott. A bakó azonban már...
nyakára illesztette a kötelet, felhuzta azt...
s a bitófa tetején kiálló kampóba illesz...
tette. — Egyidejűleg a bakó szolgálai is...
meghuzták a bitófa alján alkalmazott csi...
gára fűzött kötelet s azt a bitó oldalán...
kiálló vasfogantyúhoz illesztették.
Kozarek előrenyomta az elítelt fejét...
s az egyszerre sötét vörösré változott. Ek...
kor a bakó leszállott s a bitón függő eli...
telt elé állva, befogta kezével egész arc...
czát s száját és szemeit néhány pillanatig...
összenyomdosta. Az elítelt testén egy má...
sodpercnyi időközben két göresös ránkás...
futott végig. Az arc szederjesre változott...
s a nyak és halánték üterei kidagadtak.

A bakó negyvenöt másodpercig tar...
totta kezét a kivégezett arcán, s az azon...
jelentkező halálverítéket kendőjével letö...
rölgette.
Még csak egy gyenge rezgés futott...
át az elítelt testén. A szederjes szín az...
arczon halványulni kezdett s a halál sá...

padtsága terjedt szét a homlokon és ha...
lantékok környékén.
Nem mult el hatvan másodperc, mi...
dön a bakó levette kezét a kivégezett ar...
czáról s jelentette, hogy bevégezte szörnyű...
munkáját.

Közlekedés.

A Debreczenti érintő vonatok menetrendje.

INDULÁS:
Budapestre, Czeglédre: Nagyváradra
délután 12 óra 36 perccor
este 9 " "

Nyíregyházára, Miskolcra,
reggel 7 óra 57 perccor
d. u. 3 " 25
este 9 " 20 "

Szathmárra, Királyháza:
reggel 4 óra 10 perccor
d. u. 3 " 1 perccor

Budapestről, Nagyváradról,
reggel 3 óra 45 perccor
d. u. 3 " 1 perccor

Miskolcra, Nyíregyházáról:
reggel 9 óra 09 perccor
d. u. 12 " 21
este 8 " 12 "

Szathmárról, Királyházáról:
délben 11 óra 54 perccor
este 8 óra 07 perccor.

Felhívás előfizetésre.

Figyelmeztetjük és kérjük tisz...
telt előfizetőinket, kiknek előfizeté...
sük m. hó végével lejárt, hogy ujjab...
megrendeléseiket m i e l ő b b m e g...
t e n n i méltóztassanak.

Lapunk ára:

Egy óra . . . . . 1 frt — kr.
Két óra . . . . . 1 frt 80 kr.
Három óra . . . . . 2 frt 50 kr.

Előfizetést a hó bármely nap... jától elfogadunk.

Az előfizetési pénzek és postai...
utalványok lapunk kiadóhivatalába...
főpiacz, Vecsey-ház küldendők.

A „Debreczeni” kiadóhivatala.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

20.
Szombat, október 22-én

adatik:

Methussálem herceg.

Operette 3 felvonásban.
Kezdete 7 órákor.

— Dr. Fáy Márk orvos, sebész...
tudor, szülész rendel d. e. 8—9-ig, d. u...
2—4-ig. Különösen foglalkozik syphilia...
bőrbetegségek és gégettűkrésztel. Lakása...
n-hatvan-utca 1576. sz. a.

— Budapesti tőzsde, októb. 19...
Eztüst frt 100—110; cs. és kir. arany...
frt 5.54 kr; 20 francos arany frt 9.31 kr

Szabó József,
felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

Befizetés	Értékpapír	Utolsó árfolyam		Befizetés	Értékpapír	Utolsó árfolyam		Befizetés	Befizetés	Utolsó árfolyam	
		penz	áru			penz	áru			penz	áru
	Államadósságok.				d) Közlekedési vállalatok.						
	M. vasuti kölcsön . . . 5%	135.—	135.25	200	Alföld fümei vasut . . .	180.—	181.—	6%	Pesti magy. ker. bank.	103.—	103.50
	Magy. gümöri áll. záogl. . .	—	—	200	Déli vasut . . .	129.—	130.—	5%	" " " " " "	102.—	102.25
	M. kel. vas. államköt. . .	93.—	93.50	200	Északkeleti vasut . . .	172.50	173.—	7%	" " Kisbirtokos, föld-int.	—	—
	M. kel. v. áll.-k. ar. v. ez. . .	110.50	111.—	200	Erdélyi vasut . . .	171.—	172.—	6%	" " " " " "	—	—
	M. kir. nyer.-kölcs. 100 forint	128.05	129.—	200	Győr-sopron-ebenfurti vasut	—	—		Elsőbbiségek.		
	Magy. kir. nyer.-kölcs. 50 frt.	126.—	126.50	200	Kassa-oderbergi v.	154.50	155.—	200	5% Alföld-fümei vasut . . .	—	—
	Tiszai és szegedi kölcs. . .	115.75	116.—	200	Magyar-galicziai vasut. . . .	169.—	169.50	200	5% " " " " " "	—	—
	1871. magy. államkötvény . .	—	—	200	Magyar nyugoti vasut	172.50	173.—	200	5% Battaszék-dömbv. zák. v.	94.50	95.—
	1873. " " " " " "	—	—	200	Osztrák dunagőzhajózási társ.	—	—	300	5% Dunagőzhajóz. társ. . . .	—	—
	Magy. aranyjádék adóm. . . .	117.45	117.90	200	Pécs-baresi vasut.	—	—	200	5% Eszakkéleti vasut. " "	—	—
	Földteherment. kötv. magyar	100.—	100.50	500	Osztrák államvasut	—	—	200	5% M. nyugoti v. 1864 ki b.	—	—
	Földteherm. kötv. 1867. zár.	98.50	99.—	100	Badai hegyháza	111.—	113.—	100	5% I. erdélyi vasut	94.50	95.—
	" kötv. temesi	99.—	100.—	200	Pesti közuti vasp.	440.—	442.—	200	5% Kassa-oderb v. (ozüst)	—	—
	" kötv. 1867. zár.	98.50	99.50	200				200	6% B.-pesti lánczhid	103.—	—
	" kötv. horvátországi	—	—	100	e) Takarékpénztárak.			100	5% Lloyd és tőzsde-épület	95.50	96.—
	" kötv. erdélyi	98.50	99.—	100	Országos központi	569.—	575.—	100			
	M. orsz. jel. urb. válts. kötv.	—	—	1000	Pesti hazai első	4445.—	4450.—	100	Magánsorsjegyek.		
	Szöllődözma válts. kötv. . . .	97.50	98.—	200	Egyesült bpesti főv.	540.—	542.—	100	Osztrák hitelintézet	182.50	183.50
	M. k. kamatozó kincst. utal.	—	—	200	Pesti külvárosi	131.—	132.—		Budavárosi sorsjegy	40.50	41.—
	Pestvarosi kölcs. 1870-ből 6%	—	—	150					Keglevich "	16.—	17.—
					f) Különféle vállalatok.				Pálffy "	40.75	41.50
	Bankrészvények.				Alagut	113.—	—				
	a) Bankok.			105	"Franklin" társulat	147.50	148.—		Pénznekem.		
200	Altalános magy. mun. hitelin.	—	—	150	Ganz-féle vasöntöde és gépgy.	602.—	622.—		Ca. kir. arany (vert)	5.56	5.57
200	Angol-osztrák bank	—	—	400	Gschwind-féle szeszgyár	342.—	345.—		Osztrák magyar 8 frtos arany	9.31	9.32
200	Kisbirtok. földhitelintézete . .	—	—	200	Gyapjmosó bizom. I. m.	224.—	226.—		20 frank-arany	9.31	9.32
100	M. általán. földh.-részv.-társ. .	—	—	200	Kereskedelmi épület.	515.—	530.—		Német birod. bankj. 100 márk.	57.35	57.35
80	M. ált. hitelbank	362.—	362.25	210	Könyvnyomda "Atheneum" . .	580.—	590.—				
100	Magyar jelz. hitelbank	—	—	200	Pesti	800.—	810.—		Váltók árfolyama (3 óra)		
140	Magy. leszámítoló és pénzv. b.	163.75	164.—	500	Köszénb. és Téglagy. Drasche .	149.50	150.—		Német bank, 100 ném. bir. m.	57.30	57.35
160	Osztrák hitelbank	368.80	369.—	200	Salgó-tarjáni köszénbánya . . .	98.—	99.—		Amsterdam. 100 holl. frtért.	96.90	97.10
100	Osztr. magy. bank	830.—	835.—	100	Schlick-féle vasöntöde	149.25	149.75		Páris 100 frankért.	46.60	46.65
600	Pesti magy. keresked. bank. . . .	690.—	693.—	100	Serfőződe első magyar	600.—	605.—		Svájci pénzp. 100 frankért. . .	46.40	46.45
				200	Sertészhalál	296.—	298.—		London 10 font sterl.	117.30	117.40
	b) Biztosító-társaságok.			500	Sósokuti kőbánya	—	48.—				
500	Első m. ált. b. társ.	4110.—	4130.—	200	Spodium- és Csontliszt-gyár . .	296.—	299.—		Felszámolási árfolyamok.		
300	Pannonia viszontbiztos. társ. . .	1335.—	1355.—	200	Tégla- és mészegető ujlaki . . .	117.—	119.—		Magy. aranyjádék	117.50	
300	Unio viszontbizt. intézet.	68.—	—	200	Gőztéglagyár kőbányai	232.—	234.—		Magy. általános hitelbank . . .	361.—	
				160					Magy. pénzv.- és leszám. b. . . .	164.—	
	c) Gőzmalmok.				Záloglevelek.				Osztrák hitelbank	368.—	
500	Concordia malom	490.—	495.—		5 1/2 % magy. földh. int. pap é.	103.25	103.75		Angol-osztrák bank	—	
500	Első budapesti malom	1275.—	1290.—		5 % " " " " " "	101.—	101.25		Tiszai és szegedi kölcsön	116.—	
200	Erzsébet malom atv. jog. nélk. .	203.—	205.—		4 1/2 % " " " " " "	95.50	96.—				
500	Henger malom	600.—	620.—		5 % " " " " " ar. v. ez.	117.50	118.—				
160	Luzia malom	223.—	225.—		5 1/2 % " " " " " jelzálogbank	100.50	101.—				
200	Molnárak és sütők malma	329.—	330.—		6 % " " " " " ált. földh.-r.-társ.	99.75	100.25				
1000	Pannonia malom	1025.—	1040.—		5 1/2 % " " " " " " " "	100.50	101.—				
300	Victoria malom	435.—	440.—								

H I R D E T E S E K

Halljatók és csodáljatók!

Egy britania-esztigár csodtömegből átvett árukatár a becsarnál is sokkal alább szállított áron eladták. 6 frt 50 knak előleges beküldése vagy utánvétele mellett is bárki igen alkalmas 52 dból álló teljes britania-esztigár-terítéket szerezhet (mely ezelőtt 40 frtnál többbe került). Az evőeszközök fehérségéért 25 évi felelősséget vállalok.

- 6 db angol aczélnyelvű asztali kés,
- 6 db legfinomabb britania-esztigár villa,
- 6 db masszív brit. esztigár kávékanál,
- 12 db legfinomabb brit. esztigár kávékanál,
- 1 db nehéz brit. esztigár tejszűrő kanál,
- 1 db nehéz brit. esztigár tejszűrő kanál,
- 2 db csinos asztali-gyertyatartó,
- 6 db szép, masszív tojás tálcza,
- 3 db legfinomabb, díszes cukortálca,
- 1 db finom thea-esztigár,
- 1 db kitűnő cukor- vagy borstartó,
- 5 db tojásos való brit. esztigár kanál,

Hogy ezen hirdetésem nem holmi szédélésen alapul, az általam már régebben kiszolgáltott áruk használhatósága s kitűnő voltát igazoló néhány ezer kőszönd levél és utánrendelésből alább néhányat közlök s a nyitranosság előtt kinyilatkoztatom s kötelezem magamat, hogy az általam küldött áruk nem tesznek, azokat minden kifogás nélkül visszavállalom. Minden más eség által hirdetett hasonló terítékek értéketlen utánszettek. A ki tehát jó és olcsó árukat akar jutni, az az egyedül megrendelési forráshoz forduljon:

NELKEN L. brit. esztigár füraktára, Bécs, VI. Windmühlgasse 26. sz.
Tekintetes ur! Körülbelül 14 hónap előtt hoztattam öntől egy garniur britania esztigár-át, a melylyel teljesen megvagyok elégedve; kérek tehát egy újabb küldeményt részemre eljuttatni.
Kis-Salten (Erdélyben).

Tisztelettel
Fermengel Simon,
ev. lelkész.
Nelken L. urnak Bécsben! Két évvel ezelőtt öntől 11 garniurát vettem a magam és barátainam számára, s velők teljesen megelégedtem. Sziveskedjék ezimem alatt még egy garniurat küldeni.
Belgradon (Szerbiában).

Tisztelettel
Petrovics J. kereskedő.
Ezeket kívül utánrendelések érkeztek Stúbingból: Pálffy Daun Vilmos gróftól; Kolhátiól; Puck Károlyól; Braunauból; Hanzel Adolf polgári iskolai tanítótól; Hostomicból; Diehl es. kir. postamesteről; Buchersból (Csehországban) Sodelmayer es. kir. ezendőtől; Seladorfól; Koleser Ferentől stb. stb. 2295.
Británia-esztigár terítékemhez való tisztítópor 15 kros nagy dobozokban nálam kapható. Terítékeim eddigi nagy kelendőségénél fogva minél előbbi megrendelések igen esélyesek.

Amerikába
VIA GLASGOW
postahajón,
az Acher-vonalon.
Utazók, kik közvetlenül, úgynökök
Hamburg, 12. Admirali-ástrasse.
(216)

közbelépése nélkül, hozzám fordulnak, t e t e m e s árleengedésben ré szestínek. Mindenféle felvilágosítás nyujtatik és elküldetik, kívánatra ui kalauz ingyen adatik.

Flatau M., fő-megbizott.
Hamburg, 12. Admirali-ástrasse.
(216)